

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Екологія у ветеринарній медицині»

Ступінь вищої освіти - **Магістр**
Спеціальність **211 «Ветеринарна медицина»**
Освітня програма **«Ветеринарна медицина»**
Рік навчання **1, семестр 2**
Форма здобуття вищої освіти **денна**
Кількість кредитів ЄКТС **4**
Мова викладання **українська**

Лектор навчальної
дисципліни
Контактна інформація
лектора (e-mail)
URL ЕНК на
навчальному
порталі НУБІП України

к.вет.н., доцент, Кос'янчук Ніна Іванівна

ninaiva2@ukr.net

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3310>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення дисципліни «Екологія у ветеринарній медицині» полягає в оволодінні здобувачами вищої освіти теоретичних та практичних знань з основ загальної та спеціальної екології, яка вивчає механізми формування і розвитку біоценозів, особливості взаємовідносин між компонентами біоценозів, принципи акліматизації тварин, абіотичні та біотичні фактори, які впливають на тваринний організм. Програмою передбачено: вивчення нормативів екологічної безпеки навколишнього середовища (ГДК забруднюючих речовин), визначення показників санітарного стану довкілля, оцінка екологічного стану зовнішнього середовища та його впливу на здоров'я тварин, дослідження відходів тваринницьких підприємств та їх вплив на довкілля і благополуччя тварин.

Спеціальна ветеринарна екологія вивчає вплив на природне середовище сільськогосподарської діяльності (пестицидів, гербіцидів, відходів тваринництва), сучасні технології утилізації і переробки відходів тваринництва. Дисципліна розглядає принципи розрахунку викидів шкідливих газів в повітрі санітарно-захисної зони тваринницьких, свинарських і птахівничих господарствах, а також визначення кількості мікроорганізмів і пилу. Проводить санітарно-топографічне обстеження ґрунту навколо тваринницьких об'єктів.

Компетентності навчальної дисципліни:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Прагнення до збереження навколишнього середовища

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

Здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час фахової діяльності.

Здатність оберегати довкілля від забруднення відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.

Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.

Програмні результати навчання навчальної дисципліни (ПРН)

Формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів.

Розробляти заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей.

Пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва тем	Години (лекції, практичні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Модуль 1. Загальна екологія. Предмет, завдання і структура сучасної екології				
Тема 1. Вступ. Історія розвитку екології. Предмет і методи ветеринарної екології.	2/3	Знати історію розвитку екології, основні завдання та значення дисципліни у підготовці лікаря ветеринарної медицини. Знати методи ветеринарної екології для проведення моніторингових та інших досліджень. Знати основні завдання екології. Вміти застосовувати екологічні методи для визначення екологічної ситуації.	Здача практичної роботи з описанням техніки безпеки та правил особистої гігієни у лабораторії та належної виробничої практики (GMP) і належної практичної гігієни (GHP) під час виконання своїх посадових обов'язків. Здача самостійної роботи щодо надання першої допомоги у разі нещасних випадків у хімічній лабораторії	10
Тема 2. Структура сучасної екології. Закони екології.	2/3	Знати структуру сучасної екології та її напрямки: загальну, спеціальну та прикладну . Знати як поділяється загальна екологія за рівнем біотичних систем. Знати екологічні закони екології,	Здача практичної роботи з опрацюванням нормативів екологічної безпеки (ГДК забруднюючих речовин у навколишньому середовищі). та розроблення	10

		<p>аутекології, синекології. Вміти застосовувати основні закони екології на практиці. Аналізувати сучасний екологічний стан навколишнього середовища.</p>	<p>заходів на виробничих об'єктах щодо покращення екологічної безпеки</p> <p>Здача самостійної роботи щодо побічних відходів тваринництва</p>	
<p>Тема 3. Екологічні фактори середовища та їх класифікація.</p>	2/3	<p>Знати вплив факторів зовнішнього середовища на екосистему та здоров'я тварин. Знати загальні принципи адаптації організмів до впливу екологічних чинників</p> <p>Аналізувати біотичні, абіотичні та антропогенні фактори.</p>	<p>Здача практичної роботи з проведеними дослідженнями атмосферного повітря методом ліхеноіндикації.</p> <p>Здача самостійної роботи з проведеними дослідженнями атмосферного повітря методом ліхеноіндикації у своєму районі.</p>	10
<p>Тема 4 Ксенобіотики. Вплив антропогенних факторів на екосистему</p>	2/3	<p>Знати, що таке ксенобіотики, їх класифікацію, шляхи надходження до живого організму із навколишнього середовища, з промислових підприємств полімерних матеріалів, транспорту, за використання пестицидів і агрохімікатів у аграрному виробництві, за застосуванні антибіотиків.</p> <p>Вміти провести оцінку рівня забруднення автотранспортом атмосферного повітря чадним газом (СО) розрахунковим методом.</p> <p>Вміти застосовувати отриманні знання на практиці.</p>	<p>Здача практичної роботи з розраху рівня забруднення автотранспортом атмосферного повітря чадним газом.</p> <p>Здача самостійної роботи з екологічного обстеження стану водойми і біоти.</p>	10

Модуль 2. . Спеціальна екологія.

<p>Тема 5. Екологічні проблеми тваринництва. Відходи тваринництва</p>	<p align="center">2/3</p>	<p>Знати, як впливають відходи тваринництва, в залежності від спеціалізації господарства, на екосистему. Знати що є джерелом забруднення атмосфери, літосфери, гідросфери. Знати які хімічні сполуки можуть бути у відходах тваринництва. Вміти визначити площу озеленення СЗЗ в залежності від ширини зони. Аналізувати отриманні результати з нормативними документами.</p>	<p>Здача практичної роботи з вимірювання ширини СЗЗ від тваринницького об'єкта до житлової забудови. Провести вимірювання площі озеленення СЗЗ в залежності від ширини зони. Зробити висновки і пропозиції. Здача самостійної роботи з вимірювання СЗЗ на тваринницьких об'єктах.</p>	<p align="center">10</p>
<p>Тема 6. Біотехнологія переробки відходів тваринництва</p>	<p align="center">2/3</p>	<p>Знати, які інфекційні та інвазійні захворювання можуть розповсюджуватись з стічними водами і відходами тваринництва. Знати переробку органічних відходів за допомогою анаеробного бродіння, одержання біогазу, вермикюльтури, інноваційні способи – біоконверсія. Застосовувати отримані знання для знешкодження відходів тваринництва.</p>	<p>Здача практичної роботи з розрахунку викидів аміаку та метану в повітрі СЗЗ скотарських, свинарських господарств. Здача самостійної роботи з розв'язанням задач з викиду аміаку, метану в повітрі СЗЗ.</p>	
<p>Тема 7. Екологічні проблеми переробних підприємств.</p>	<p align="center">2/3</p>	<p>Знати, які стічні води переробних підприємств (харчової, молочної, м'ясної, рослинної), можуть потрапляти в навколишнє середовище і які шкідливі речовинами вони містять. Знати способи очищення стічних вод. Вміти аналізувати отриманні результати.</p>	<p>Здача практичної роботи з розрахунку визначення мікробного та пилового забруднення у повітрі СЗЗ тваринницьких об'єктів. Здача самостійної роботи з проведення</p>	<p align="center">10</p>

		Розробляти профілактичні заходи щодо покращення санітарного стану повітря у тваринницьких приміщеннях і СЗЗ . Аналізувати вимоги чинних нормативно-правових актів і документів щодо вмісту контамінантів хімічної природи.	розрахунків мікробного і пилового забруднення у повітрі СЗЗ.	
Всього за семестр				70
Залік				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. 2. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). 3.Тривалість перездачі практичних та самостійних робіт визначається з урахуванням терміну залікової сесії. 4. В разі дистанційного складання залікового тесту здобувачі вищої освіти можуть скористатися відеоспівбесідою з викладачем через ресурс Zoom.
Політика щодо академічної доброчесності:	<ol style="list-style-type: none"> 1.Списування під час контрольних робіт та заліків заборонено (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. 2. Роботи здобувачів вищої освіти, які надіслано на оцінювання через систему elearn, оцінюються і здобувачі можуть бути ознайомлені з журналом власних оцінок.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів, заліків	
	Екзаменів	Заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	не зараховано

10.РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Запольський А. К., Салюк А. І. «Основи екології». – К.: Вища шк., 2001.– 358с.
2. Чайка В. С. Екологія. – В.: « Книга-Вега», 2002. – 408с.

3. Нікберг І. І., Сергета І. В., Цимбалюк Л. І. Гігієна з основами екології. – К.: «Здоров'я», – 2001. – 502.
4. Основи екології: підручник для студ. вищих навч. закладів / [В. Г. Бардов, В. І. Федоренко, Е. М. Білецька та ін.]; за ред. В. Г. Бардова, В. І. Федоренко. – Вінниця : Нова Книга, 2013. – 424 с
5. Романенко В. Д. Основи гідроекології. – К. ТОВ « Видавництво» Обереги». – 2001. – 728с.
6. Бурлака В. А., Грабар І. Г. Хом'як І. В. Екологія відходів. – Житомир. ПП «Рута». – 2007. – 510 с.
7. Джигирей В. С., Екологія та охорона навколишнього природного середовища. – К: Знання, – 2000. – 200 с.
8. Мазуркевич Т. А., Міськевич С. В., Стегній Ж.Г «Екологія у ветеринарній медицині» (Підручник). – К.; ПП «Компринт», – 2014.– 215 с.
9. Міськевич С. В., Мазуркевич Т. А. «Екологія у ветеринарній медицині». Методичні вказівки до лабораторних занять для студентів факультету ветеринарної медицини НУБіП України. – 2016. – 51с.
11. Словник термінів і пояснень з дисципліни «Екологія у ветеринарній медицині» Стегній Ж. Г., Мазуркевич Т. А., Міськевич С. В. – К: Видавничий центр НУБіП України. – 2009. – 36 с.
12. Захаренко М. О., Кос'янчук Н. І., Поляковський В. М., Соломон В. В. Методичні вказівки до лабораторних занять з дисципліни «Екологія у ветеринарній медицині» (загальна екологія), для студентів факультету ветеринарної медицини, спеціальність - 211 - «Ветеринарна медицина», ОС «Магістр», – К.; ЦП «Компринт», – 2018.– 38 с.
13. Захаренко М. О., Кос'янчук Н. І., Поляковський В. М., Соломон В. В. Методичні вказівки до лабораторних занять з дисципліни «Екологія у ветеринарній медицині» (спеціальна екологія), для студентів факультету ветеринарної медицини, спеціальність - 211 - «Ветеринарна медицина», ОС «Магістр», – К.; ЦП «Компринт», – 2019. – 33 с.
14. Кос'янчук Н. І., Соломон В. В. Методичні вказівки для проведення лабораторних занять з дисципліни «Екологія у ветеринарній медицині» для студентів факультету ветеринарної медицини, спеціальність – 211 – «Ветеринарна медицина», ОС «Магістр», – К.; ЦП «Компринт», – 2020.– 78с.
15. Кос'янчук Н. І. Конспект лекцій з дисципліни «Екологія у ветеринарній медицині» для студентів факультету ветеринарної медицини, спеціальність – 211 – «Ветеринарна медицина», ОС «Магістр», – К.; ЦП «Компринт», – 2020.– 65с.

Інформаційні ресурси

1. <http://referat-ukr.com/etika-estetika/profesijna-etika-vidi-profesijnoi-etiki.html>.
2. <https://www.rspca.org.uk/home>
3. <http://europa.dovidka.com.ua/a.html# Treaty of Amsterdam>
4. https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%94%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%BE%D0%B1%D1%83%D1%82_%D1%82%D0%B2%D0%B0%D1%80%D0%B8%D0%BD.
5. Міжнародна організація захисту навколишнього середовища ISEP www.isep.at англomовний сайт; можливість ознайомитись з документами конференцій; перелік проектів; просто і лаконічно.
6. Глобальний екологічний фонд GEF www.gefweb.org тільки для тих, хто володіє англійською; представництва і партнери в багатьох країнах світу; прес-релізи, новини, публікації; перелік грантових програм організації
7. Сайтах «Зеленого дос'є» (www.dossier.org.ua та organicinfo.ua).
8. Платформи Green Growth Knowledge Partnership (www.greengrowthknowledge.org),
9. Інформаційні ресурси Європейського Екологічного Бюро (ЕЕБ, meta.eeb.org), міжнародна преса.